

Universiteit
Leiden
The Netherlands

In memoriam Paul Gerretsen (1945-2026)

Damen J.C.M.

Citation

In memoriam Paul Gerretsen (1945-2026). (2026). In memoriam Paul Gerretsen (1945-2026). *Ip - Vakblad Voor Informatieprofessionals* , (4), 35. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4304958>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4304958>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

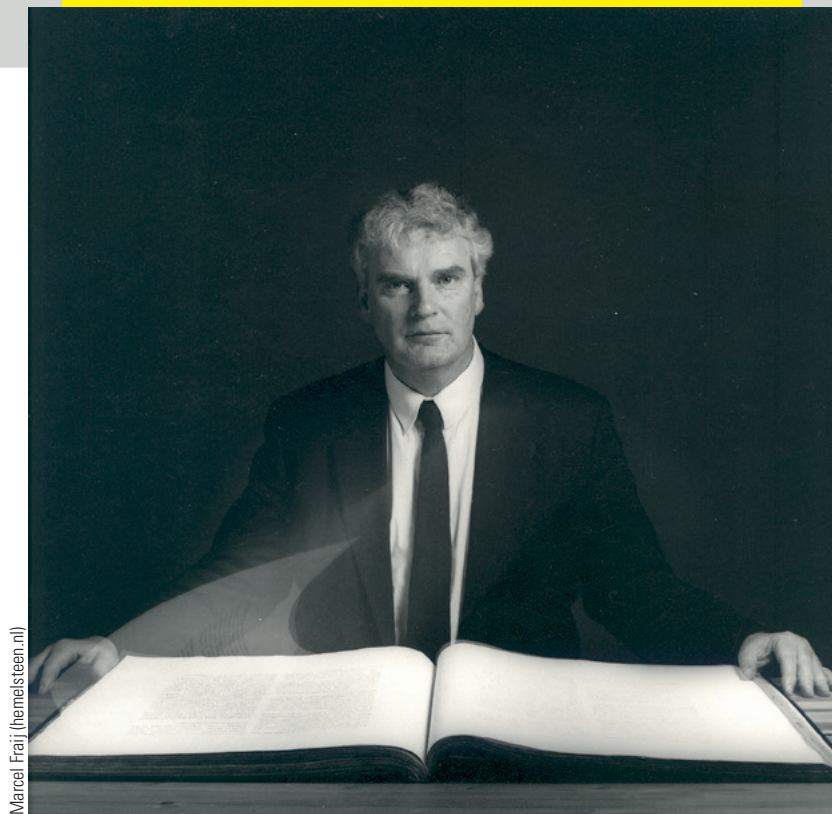
IN MEMORIAM PAUL GERRETSEN (1945-2026)

Op 14 april 2026 overleed Paul Gerretsen, van 1994 tot en met 2004 bibliothecaris van de Universiteit Leiden. Hij stuurde de Leidse universiteitsbibliotheek de 21e eeuw in met de oprichting van het Scaliger Instituut en de start van de digitale bibliotheek in Leiden.

Paulus Willem Johannes Laurentius Gerretsen werd geboren in Utrecht op 22 januari 1945. Tussen 1962 en 1967 studeerde hij geschiedenis in Groningen, waarna hij leraar werd aan de middelbare school die hij zelf doorlopen had: het Nederlands Lyceum in Den Haag. In 1976 werd Gerretsen rector van het Vrijzinnig Christelijk Lyceum in Den Haag. In de periode dat hij rector was van het VCL brachten de drie prinsen Willem-Alexander, Friso en Constantijn op een rustige manier daar hun schooltijd door. Uit de reacties op Gerretsens overlijden is nu nog te zien dat hij als leraar zijn leerlingen enorm wist te boeien en te stimuleren.

Onverwacht werd hij in 1994 benoemd tot directeur van de Universiteitsbibliotheek in Leiden (UBL). Zelf zei hij daarover in dat jaar: 'Daarbij ben ik vooral op zoek naar die onderzoekers die als een soort breekijzer werken, die traditionele inzichten op een boeiende wijze ter discussie weten te stellen, op hun manier een beeldenstorm veroorzaken. Het fascinerende van een wetenschappelijke bibliotheek is dat daarin het hele discours uit het verleden ligt opgeslagen.'

Als samenbindend figuur en als gezicht van de bibliotheek naar buiten slaagde Gerretsen erin om de bibliotheek niet alleen een duidelijker gezicht te geven, maar ook de 21e eeuw in te sturen. Enkele wapenfeiten uit zijn bibliothecariaat in Leiden: in 2000 werd het Scaliger Instituut opgericht (waar bijzondere onderzoekers zich maandenlang in de speciale collecties van de bibliotheek konden verdiepen); in 2002 kwam het Prentenkabinet met zijn prachtige foto's en prenten in de UBL; sinds 2003 werd DARE (repository) in de steigers gezet en in 2004 kwam er een nieuw bibliotheekstelsel. De digitale bibliotheek kreeg snel vorm: eind twintigste eeuw waren er al duizenden e-journals en databases beschikbaar. Financieel zat het tij niet mee. Voor de omslag naar een digitale bibliotheek was meer geld nodig dan de 8 miljoen euro die de UBL destijds kreeg. (In 2016 waren de uitgaven gestegen naar een verdubbeling van dat bedrag, passend bij de kosten voor de omslag naar digitaal en de centralisering.)

Marcel Fraij (hemelsteen.nl)

Gerretsen publiceerde met enige regelmaat over geschiedenis, kunst en onderwijs. Na zijn vervroegde pensionering promoveerde hij in 2013 aan de Universiteit Leiden op het proefschrift *Vrijzinnig noch rechtzinnig*. In 2017 publiceerde hij nog een boek over C.P. Gunning en het Amsterdams Lyceum. Ook was hij bestuurlijk actief, onder meer in het Haagsche Genootschap en de Kloosterkerk. Na een relatief kort ziekbed overleed Gerretsen op 14 april 2026 in Garderen. Het afscheid vanuit de Kloosterkerk in Den Haag vond in besloten kring plaats. Gerretsen zal vooral worden herinnerd als de menselijke mens die hij was, als enthousiast spreker en aimabel directeur met oog voor boeken én mensen.

Jos Damen

<